

PATVIRTINTA
Rokiškio pagrindinės mokyklos
direktoriaus 2021m. liepos 7 d.
įsakymu Nr. V-91

ILGALAIKIŲ IR INDIVIDUALIZUOTŲ PLANŲ, PROGRAMŲ RENGIMO IR DETALIZAVIMO TVARKA

PRITAIKYTA PROGRAMA

Ugdymo programa pritaikoma, kai mokinio pasiekimai žemesni nei patenkinamo lygio, neatitinka 2 metų laikotarpiu nurodytų mokinių pasiekimų lygių požymių. Pritaikymo lygiai: nuo 1-2 dalykų ar ugdymo sričių iki dalyko turinio visiško keitimo ir pritaikymo veikloms, savarankiškumo, socialiniams įgūdžiams ugdyti.

Pritaikytos programos pagrindas gali būti supaprastinta ir palengvinta tos pačios klasės dalyko programa, padedanti siekti mokinio patenkinamo pasiekimų lygio. Turinys turi sietis ir derėti su bendru ugdymo klaseje turiniu, užtikrinant, kad ugdytinis, besimokantis pagal pritaikytą programą, dalyvautų bendroje klasės veikloje ir teminiu požiūriu mokytųsi to paties, skirtų tik nagrinėjamo dalyko apimtyms ir temų nagrinėjimo gilumas.

Mokiniam, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, dalykų Bendrąją programą pritaiko mokytojas, atsižvelgdamas į mokinių ugdymosi poreikius, mokyklos Vaiko gerovės komisijos, mokykloje dirbančių švietimo pagalbos specialistų rekomendacijas. Programa sudaroma tik rekomendavus Pedagoginei psichologinei tarnybai. Pritaikyta programa aprobuojama Vaiko gerovės komisijos posėdyje.

Pritaikyta programa sudaroma pusmečiui.

Rengiant pritaikytų dalykų programų formas, siūloma vadovautis rengimo taisyklėmis:

- Skiltyje „Pritarta“ specialusis pedagogas įrašo posėdžio datą bei protokolo numerį, kuriame buvo aptarta sudaryta dalyko programa.
- Pirmame programos puslapyje pateikiama bendros žinios apie mokinį, išvada apie raidos sutrikimus, mokinio gebėjimus, prasidėjus pusmečiui, ugdymosi sunkumus, klasės koncentras, užrašomi individualūs ugdymo tikslas/uždaviniai, nurodomi vadovėliai, papildoma literatūra mokinio ugdymui, teikiama specialistų pagalba. Skiltis „Mokinio vardas, pavardė, klasė“, „Mokinio gebėjimai/sunkumai prasidėjus pusmečiui“, „klasės koncentras“, „Individualūs ugdymo tikslai, uždaviniai“, „Vadovėliai, pratybų sąsiuviniai, papildoma literatūra, naudojama mokinio ugdymui“ pildo dalyko mokytojas.
- Skiltį „Išvada apie raidos sutrikimus“, „teikiama specialistų pagalba“ pildo specialusis pedagogas.

- Skiltyje „Vertinimo kriterijai. Taikomi ugdymo būdai ir metodai” langeliuose pažymi taikytinus vertinimo kriterijus, ugdymo būdus bei metodus (tuščiose linijose gali įrašyti trūkstamus būdus). Parinkti būdai ir metodai turi padėti mokiniui įsisavinti mokomąją medžiagą.
- Lentelėje „Individualus ugdymo planas“, mokytojas įrašo, kiek mokomojo dalyko mokinys mokysis per savaitę ir kiek per pusmetį, o skiltyje „Programą pritaikė“ savo vardą ir pavardę. Tėvams turi būti suteikta galimybė susipažinti su parengta pritaikyta programa mokyklos pedagogams priimtina forma, todėl programa bus nusiųsta tėvams per el. dienyną.
- Lentelėje „Ugdymo(si) pasiekimų aprašas“ mokytojas pusmečio pabaigoje pateikia informaciją vertinant mokinį (trumpai įvardija mokinio pasiekimus, nurodo padarytą pažangą, įrašo siūlymus ir pastabas, ką daryti, kad rezultatai būtų geresni, kas galėtų padėti ir pan.

INDIVIDUALIZUOTA PROGRAMA

Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymosi turinio individualizavimas:

Programų rengimas, jų įgyvendinimas – tai sudėtinga, daug kūrybingumo, atsidasavimo, profesinių žinių reikalaujanti užduotis.

4 pagrindiniai programos rengimo etapai:

1. **Mokinio pažinimas (kokia mokinio situacija ir kodėl).** Tai atskaitos taškas individualiai ugdymo kryptčiai nustatyti. Sužinome, ką mokinys gali, koks jo mokymosi stilius, kokie jo poreikiai, kokie mokymosi ypatumai, t.y., kaip mokinys dalyvauja pamokoje, kaip atlieka savarankiškus darbus,

kaip įsitraukia į veiklą, kaip ją planuoja ir t.t.). Svarbi ir mokinio asmenybė, jo savybės, pomėgiai, interesai, pagal tai galima pritaikyti užduotis, motyvuoti mokinį. Žinių apie mokinį galima susirinkti iš jo buvusių ir esamų mokytojų, iš žinių patikrinimo testų, iš paties mokinio ir jo tėvų, iš VGK protokolų bei PPT išvadų ir rekomendacijų. Renkant informaciją svarbiau atkreipti dėmesį į mokinio stipriąsias puses, jo galias, o ne į sunkumus.

2. **Ugdymo tikslai (ko sieksime ugdydami mokinį).**

3. **Metodai** (kaip sieksime įgyvendinti tikslus). Vienas iš tikslų įgyvendinimo būdų yra ugdymo diferencijavimas. Diferencijavimas – kai mokytojas parenka skirtingą veiklą, darbo būdus, medžiagą, turėdamas galvoje skirtingus mokinių poreikius, interesus, patirtį. Jei vaikas prastai skaito – instrukcija perskaitoma, jei lėtas tempas – atsižvelgiama į tai ir leidžiama atlikti užduotį ilgiau arba atlikti pusę užduoties, jei mokinys nedėmesingas, parenkama kitokia medžiaga. Diferencijuojama gali būti ugdomoji veikla, mokomoji medžiaga, interesai, užduočių atlikimo

laikas ir t.t. Pažymose dėl specialiojo ugdymosi ir (ar) švietimo pagalbos skyrimo PPT specialistai pateikia rekomendacijas ugdymui (siūlymus, kaip pritaikyti mokymo turinį, kokius taikyti mokymosi metodus ir būdus, mokymosi strategijas, kaip palaikyti, skatinti mokymosi motyvaciją ir t.t.), todėl mokytojui svarbu susipažinti su tomis rekomendacijomis ir vadovautis jomis individualizuojant ugdymą specialiųjų poreikių mokiniui. Pvz.:

- Mokyti pasižymėti svarbią informaciją;
- Sprendžiant tekstinius uždavinius pasitelkti vaizdumą, naudoti pavyzdžius, atmintines, skirti užduočių žinių ir įgūdžių įtvirtinimui.
- Aptarti veiklas, užduoties žingsnius arba pateikti planą, įsitikinti, ar supranta verbaliai pateiktas užduotis;
- Atsižvelgti į lėtesnį darbo tempą;
- Būtina duoti pakankamai laiko atlikti rašto darbus, mažinti užduočių apimtį, atrenkant vertingiausias;
- Leisti kai kuriuos rašto darbus atlikti kompiuteriu, lavinti šiuos įgūdžius;
- Lanksčiai organizuoti mokomąją medžiagą, atsižvelgti į sveikatą ir darbingumą;
- Formuoti tausojančią aplinką, sudaryti sąlygas vaikui pailsėti;
- Pasinaudoti vaiko gebėjimu dirbti pagal pavyzdį, suvokti užuominas;
- Pateikiant užduotis žodžiu, įsitikinti, ar jas išgirdo ir teisingai suvokė;
- Atrinkti būtiniausias užduotis, mažinti kai kurių užduočių apimtį, pateikti kita forma, daryti pertraukėles.

Diferencijuojama pagal mokymosi būdą ir asmenines galimybes. Jei mokinys priimdamas informaciją, remiasi regimuoju suvokimu, tai siūloma:

- Piešti paveikslėlius, iliustracijas, kad mokinys geriau suprastų, įsimintų reikiamus žodžius;
- Pabraukti ar kitaip pažymėti žodžius ar teiginius, kuriuos reikėtų išmokti;
- Naudotis spalvomis;
- Piešti istorijas, kurti plakatus;
- Užsirašyti svarbią informaciją lapeliuose ir juos priklijuoti matomose vietose.
- Jei mokinys linkęs remtis girdimuoju suvokimu:
- Skaityti pašnibždomis;
- Skaityti tyliai, bet mintyse girdėti žodžius;
- Įrašyti tekstus, dialogus, žodžius, kad mokiniai galėtų mokytis klausydamiesi;
- Papasakoti kitam mokomąją medžiagą.

Jei mokiniui priimtinas kinestezinis suvokimas:

- Ore rašyti raides, žodžius;

- Deklamuojant eilėraštį „mušti“ koja;
- Pasitelkus gestus, mimiką; linksėti galva, šypsotis;
- Leisti padalinti medžiagą.

4. Įvertinimas (ką pasiekėme ir ką darysime toliau).

Teigiamai vertinama, jei skirtas užduotis atliko teisingai; pasiekė programoje numatytus tikslus; įgijo reikiamus įgūdžius.

Neigiamai vertinama, kai mokinys turi potencinių galių, bet piktybiškai neatlieka užduočių; Nededa pastangų užduotis atlikti (išsiaiškinti priežastis, įtakančias nepažangų mokymąsi).

Individualizuojant programą mokiniams, turintiems intelekto sutrikimus, svarbu: paprastinti, konkretinti, siaurinti jos turinį, daugiau laiko skiriant svarbiausių gebėjimų ugdymui, atsižvelgiant į praktinį žinių pritaikymą gyvenime, daugiau laiko skiriant kartojimui. Ugdymo turinys gali būti orientuotas ne į Bendrąsias ugdymo programas, bet į mokinio socialinių, orientacinių gebėjimų bei savarankiško gyvenimo įgūdžių lavinimą. Pateikiamos 6 tipų individualizuotų programų formos:

- Lietuvių kalbos;
- Matematikos;
- Užsienio kalbų (anglų, rusų, vokiečių k.);
- Istorijos, geografijos;
- Pasaulio pažinimo, gamtos ir žmogaus, biologijos, fizikos, chemijos;
- Informacinių technologijų.

Individualizuotas programas pildo pradinių klasių mokytojai, lietuvių ir užsienio kalbų, matematikos ir kitų dalykų mokytojai, konsultuojant specialiesiems pedagogams, logopedams.

Individualizuota programa sudaroma pusmečiui.

Rengiant individualizuotų dalykų programų formas, siūloma vadovautis rengimo taisyklėmis:

- Skiltyje „Pritarta“ specialusis pedagogas įrašo posėdžio datą bei protokolo numerį, kuriame buvo aptarta sudaryta dalyko programa.
- Pirmame programos puslapyje pateikiama bendros žinios apie mokinį, išvada apie raidos sutrikimus, mokinio gebėjimus, prasidėjus pusmečiui, užrašomi ugdymo tikslas, uždaviniai, nurodomi vadovėliai, papildoma literatūra mokinio ugdymui, teikiama specialistų pagalba. Skiltis „Mokinio

vardas, pavardė, klasė“, „Mokinio gebėjimai, sunkumai prasidėjus pusmečiui“ , „Kurios klasės bendrojo ugdymo programą labiausiai atitinka realios mokinio žinios ir mokėjimai? , Kurios klasės bendrojo ugdymo programa remiatės individualizuodami programą“, „Individualūs ugdymo tikslai, uždaviniai“, „Vadovėliai, pratybų sąsiuviniai, papildoma literatūra, naudojama mokinio ugdymui “ pildo dalyko mokytojas.

- Skiltį „Išvada apie raidos sutrikimus“, „teikiama specialistų pagalba“ pildo specialusis pedagogas.
- Dalyko programos individualizuotas turinys gali būti pildomas įvairiai. Programos pagrindu gali būti žemesnės klasės dalyko bendroji programa arba žymiai supaprastinta tos pačios klasės, kurioje mokosi mokinys, dalyko bendroji programa. Svarbus reikalavimas yra derinti tos klasės, kurioje mokosi mokinys, programos supaprastintą turinį su žemesniųjų klasių programos turiniu, leidžiančiu užpildyti mokymosi spragas ir tuo pačiu „neiškristi“ iš bendrojo klasės konteksto. Tuomet mokymo turinys individualizuojamas atsižvelgiant į individualius mokinio gebėjimus bei jo poreikius.
- Skiltyje „Ką mokinys turės žinoti, mokėti, suprasti“ mokytojas nurodo siektinus ugdymo rezultatus, ugdomus gebėjimus, atsižvelgiant į numatytą individualų mokymo turinį.
- Skiltyje „Taikomi ugdymo būdai ir metodai“ langeliuose pažymi taikytinus ugdymo būdus bei metodus (tuščiose linijose gali įrašyti trūkstamus būdus). Parinkti būdai ir metodai turi padėti mokiniui įsisavinti mokomąją medžiagą.
- Skiltyje „Nenagrinėjamos temos“ įrašomos temos, kurios mokiniui sunkiai suprantamos, jų nesimokys, bus pakeistos kitomis.
- Lentelėje „Individualus ugdymo planas“, mokytojas įrašo, kiek mokomojo dalyko mokinys mokysis per savaitę ir kiek per pusmetį, o skiltyje „Programą pritaikė“ savo vardą ir pavardę. Tėvams turi būti suteikta galimybė susipažinti su parengta individualizuota programa mokyklos pedagogams priimtina forma, ji bus nusiųsta per el.dienyną.
- Lentelėje „Ugdymo(si) pasiekimų aprašas“ mokytojas pusmečio pabaigoje pateikia informaciją vertinant mokinį (trumpai įvardija mokinio pasiekimus, nurodo padarytą pažangą, įrašo siūlymus ir pastabas, ką daryti, kad rezultatai būtų geresni, kas galėtų padėti ir pan.

DOKUMENTAI PRITAIKYTŲ IR INDIVIDUALIZUOTŲ PROGRAMŲ RENGIMUI

1. Bendrųjų programų pritaikymo rekomendacijos specialiųjų poreikių mokinių ugdymui Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų pritaikymo rekomendacijos, skirtos žemų (riboto intelekto) ir labai žemų (nežymiai sutrikusio intelekto) intelektinių gebėjimų specialiųjų poreikių mokiniams ugdyti.
2. Specialiųjų poreikių mokinių kalbiniam, matematiniam ir socialiniam bei gamtamoksliniam ugdymui.
3. Specialiųjų poreikių mokinių, turinčių vidutinį, žymų ir labai žymų intelekto sutrikimą, ugdymui.

4. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymo(si) poreikių, ugdymo turinio individualizavimas.

Šiuos dokumentus rasite internetinėje svetainėje: <https://sodas.ugdome.lt/viesieji-puslapiai/7404>

Švietimo ir mokslo ministerijos ir Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro užsakymu parengtos Lietuvių kalbos pradinio ir pagrindinio ugdymo programos mokiniams, turintiems *specialiųjų ugdymosi poreikių dėl klausos sutrikimo*, taip pat metodinės rekomendacijos mokytojams dėl *pradinio ir pagrindinio lietuvių kalbos Bendrųjų ugdymo programų pritaikymo ar individualizavimo mokiniams*, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių.

Šios rekomendacijos palengvins lietuvių kalbos mokytojų, dirbančių su mokiniais, turinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių darbą, padės tinkamai organizuoti ugdymo(si) procesą, sėkmingiau vykdyti įtraukųjį ugdymą.

Rekomendacijas rasite internetinėje svetainėje: <https://www.nsa.smm.lt/.../itraukusis-ugdymas/pagalba-mokyklai-ir-mokytojui>

PATVIRTINTA
 Rokiškio pagrindinės mokyklos
 direktoriaus 2021m. liepos 7 d.
 įsakymu Nr. V-91

ROKIŠKIO PAGRINDINĖ MOKYKLA
 KLASĖS MOKINIO
INDIVIDUALUS UGDYMO PLANAS 2021-2022 MOKSLO METAMS

Dalykai (surašomi pagal BUP)	Val. sk. per sav.	Programa	Atsižvelgiama į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius						
				Specialiojo pedagogo	Mokytojo padėjėjo	Kinizeterapeuto- reabilitologo	Logopedo	Socialinio pedagogo	Sensorinis kambarys
Dorinis ugdymas (.....)									
Lietuvių kalba									
Matematika									
Pasaulio pažinimas									
Dailė ir technologijos									
Muzika									
Šokis									
Fizinis ugdymas									
Mokiniui skirtas pamokų skaičius									
Popamokinis užimtumas/neformalusis vaikų švietimas									

PASTABOS:

Koordinuojantis asmuo

Mokytojas

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė)

Švietimo pagalbos specialistas

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė)

Švietimo pagalbos specialistas

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė)

Švietimo pagalbos specialistas

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė)

Švietimo pagalbos specialistas

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė)

Mokinio tėvas(globėjas)

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė)

ROKIŠKIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS PRADINIŲ KLASIŲ IR DALYKŲ ILGALAIKIŲ PLANŲ FORMOS

I. ILGALAIKIO PLANO FORMA PRADINĖMS KLASĖMS

1. Situacijos analizė:

1.1. bendroji informacija (mokinių skaičius klasėje, berniukų ir mergaičių skaičius, vaikų amžius, mokymosi sąlygos, raidos sutrikimai, reikalinga socialinė pagalba ir kt.);

1.2. trumpa mokinių charakteristika (mokinių patirtis, gebėjimai, mokymosi ypatumai, psichologiniai dėmesio, suvokimo, mąstymo, kalbos raidos ypatumai, mokymosi motyvacija, vertybinė orientacija ir pan.).

2. Bendrieji ugdymo uždaviniai (susiję su bendrųjų kompetencijų ugdymu).

3. Vertinimas.

4. Darbo sėkmės kriterijai.

5. Individualizavimas ir diferencijavimas.

6. Integravimas.

7. Mokymo (-si) pasiekimai:

Dalykas	Veiklos sritis, mokymo (-si) pasiekimai	Pastabos (refleksija), prevencinių programų integravimas

II. LIETUVIŲ KALBOS ILGALAIKIO PLANO FORMA

1. Bendroji informacija (klasė, pamokų skaičius per savaitę ir metus).

2. Klasės charakteristika.

3. Priemonės.

4. Tikslai ir uždaviniai.

5. Ugdymo turinys:

Savaitė	Kalbinė veikla			Mokinių pasiekimai (nuostatos, gebėjimai, žinios ir supratimas)	Vertinimo užduotys	Pastabos (papildoma literatūra, projektinė veikla, integracija ir kt.)
	Literatūrinis lavinimas	Kalbėjimas, klausymas ir rašymas	Kalbos pažinimas			

III. UŽSIENIO KALBŲ, MATEMATIKOS IR INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ ILGALAIKIO PLANO FORMA

1. Bendroji informacija (klasė, pamokų skaičius per savaitę ir metus).
2. Klasės charakteristika.
3. Priemonės.
4. Tikslai ir uždaviniai.
5. Ugdymo turinys:

Eil. Nr.	Tema (skyrius)	Val. skaičius	Mokinių pasiekimai pagal BP(nuostatos, gebėjimai, žinios ir supratimas)	Vertinimo užduotys	Pastabos (papildoma literatūra, projektinė veikla, integracija ir kt.)

IV. GAMTOS IR ŽMOGAUS, BIOLOGIJOS, ISTORIJOS, PILIETIŠKUMO PAGRINDŲ, EKONOMIKOS ILGALAIKIO PLANO FORMA

1. Bendroji informacija (klasė, pamokų skaičius per savaitę ir metus).
2. Klasės charakteristika.
3. Priemonės.
4. Tikslai ir uždaviniai.
5. Ugdymo turinys:

Eil. Nr.	Skyriaus pavadinimas	Val. skaičius	Pamokų temos	Mokinių pasiekimai pagal BP(nuostatos, gebėjimai, žinios ir supratimas)	Vertinimo užduotys	Pastabos (papildoma literatūra, projektinė veikla, integracija ir kt.)

V. ETIKOS IR TIKYBOS ILGALAIKIO PLANO FORMA

1. Bendroji informacija (klasė, pamokų skaičius per savaitę ir metus).
2. Klasės charakteristika.
3. Priemonės.
4. Tikslai ir uždaviniai.
5. Ugdymo turinys:

Etapo pavadinimas	Val. skaičius (nuo – iki)	Mokinių pasiekimai pagal BP(nuostatos, gebėjimai, žinios ir supratimas)	Vertinimo užduotys	Pastabos(papildoma literatūra, projektinė veikla, integracija ir kt.)

VI. DAILĖS ILGALAIKIO PLANO FORMA

1. Bendroji informacija (klasė, pamokų skaičius per savaitę ir metus).
2. Klasės charakteristika.
3. Išteklių (mokymosi priemonės, darbo reikmenys, medžiagos ir kt.).
4. Tikslai ir uždaviniai.
5. Ugdymo turinys:

Ciklo pavadinimas	Val. skaičius	Mokinių pasiekimai pagal BP(nuostatos, gebėjimai, žinios ir supratimas)	Turinys	Vertinimo užduotys	Pastabos, integracija ir kt.

VII. MUZIKOS ILGALAIKIO PLANO FORMA

1. Bendroji informacija (klasė, pamokų skaičius per savaitę ir metus).
2. Klasės charakteristika.
3. Priemonės.
4. Mokymosi tikslai.
5. Ugdymo turinys:

Pamokų ciklai	Pamokų skaičius veikloms	Mokinių pasiekimai pagal BP(nuostatos, gebėjimai, žinios ir supratimas)	Mokymosi veiklos, gairės	Vertinimo užduotys	Pastabos, integracija ir kt.
1.	1. Dainavimas - 2. Klausymasis - 3. Kūryba - 4. Pasirodymas - 5. Grojimas, apibūdinimas - 6. Pažinimas socialinėje veikloje -				
2.	1. Dainavimas - 2. Klausymasis - 3. Kūryba - 4. Pasirodymas - 5. Grojimas, apibūdinimas -				

	6. Pažinimas socialinėje veikloje -				
--	-------------------------------------	--	--	--	--

VIII. TECHNOLOGIJŲ PLANO FORMA

1. Bendroji informacija (klasė, pamokų skaičius per savaitę ir metus).
2. Klasės charakteristika.
3. Priemonės.
4. Mokymosi tikslai ir uždaviniai.
5. Ugdymo turinys:

Eil. Nr.	Tema (potemė)	Val. skaičius	Mokinių pasiekimai pagal BP(nuostatos, gebėjimai, žinios ir supratimas)	Vertinimo užduotys	Pastabos, integracija ir kt.

IX. FIZINIO UGDYMO ILGALAIKIO PLANO FORMA

1. Bendroji informacija (klasė, pamokų skaičius per savaitę ir metus).
2. Klasės charakteristika.
3. Priemonės.
4. Mokymosi tikslai ir uždaviniai.
5. Ugdymo turinys:

Eil. Nr.	Veiklos sritis	Val. skaičius	Mokinių pasiekimai pagal BP(nuostatos, gebėjimai, žinios ir supratimas)	Vertinimo užduotys	Pastabos, integracija ir kt.

PATVIRTINTA
Rokiškio pagrindinės mokyklos
direktoriaus 2021m. liepos 7 d.
įsakymu Nr. V-91

ROKIŠKIO PAGRINDINĖ MOKYKLA

..... ILGALAIKIS PLANAS

(dalyko/ modulio pavadinimas)

..... m. m.

Klasė (klasės):

Planą parengė:

(mokytojo v., pavardė)

Valandų skaičius per savaitę: per metus:

PATVIRTINTA

.....
.....metodinės grupės
pasitarime
(data)

SUDERINTA

Direktorius

.....
(parašas, v., pavardė)

Protokolo Nr.

.....
(data)